

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Peuteropvang de Coppele

Kwaliteitsonderzoek

voorschoolse educatie

Datum vaststelling: 27 juni 2019

Samenvatting

Samenvatting

De inspectie heeft op 10 mei 2019 een onderzoek uitgevoerd naar de kwaliteit van de voorschoolse educatie op peuteropvang De Copele. Voorschoolse educatie wil zeggen dat er extra aandacht is voor peuters die dat nodig hebben, zoals de peuters met een risico op een (taal)achterstand.

De reden voor dit onderzoek is dat wij in 2019 de kwaliteit van de voorschoolse educatie op kinderdagverblijven in Nederland in beeld brengen. Ook onderzoeken we in de groepen 1 en 2 van basisscholen de kwaliteit van de vroegschoolse educatie voor kleuters met een risico op een (taal)achterstand. We noemen dit onderzoek de meting kwaliteit voor- en vroegschoolse educatie 2019. Deze peuteropvang maakt deel uit van de steekproef die we hebben getrokken. Deze samenvatting is geschreven voor ouders en andere belangstellenden.

In hoofdstuk drie van dit rapport geven wij een waardering voor de verschillende onderdelen die belangrijk zijn voor voorschoolse educatie. Wij noemen dit standaarden. Per standaard beschrijven we wat goed gaat op de peuteropvang en wat nog beter kan.

Wat gaat goed?

We zien dat de pedagogisch medewerkers dagelijks goed rekening houden met wat de peuters nodig hebben. De pedagogisch medewerkers werken met een programma waarmee zij de ontwikkeling van de peuters stimuleren op het gebied van taal, rekenen, gedrag en bewegen. De pedagogisch medewerkers gebruiken veel taal zodat de peuters nieuwe (Nederlandse) woorden leren. Bovendien is er op de peuteropvang aandacht voor de speelhoeken. De pedagogisch medewerkers passen deze bij ieder thema aan, waardoor de peuters fijn spelen en tegelijkertijd nieuwe dingen leren.

De pedagogisch medewerkers houden structureel bij hoe het met een peuter gaat. Ze zorgen ervoor dat peuters extra aandacht en hulp krijgen als ze iets moeilijk vinden. Ook dagen ze die peuters uit om moeilijker, nieuwe dingen te leren als ze daar voor in aanmerking komen.

De pedagogisch medewerkers spelen actief en stimulerend mee in de

**Kinderopvangorganisatie: Stichting
Kinderopvang Humanitas**

LRK-nummer: 816218961

Totaal aantal doelgroeppeuters: 1 van
6 kinderen

hoeken en geven de peuters geregeld doelgerichte, specifieke aandacht in kleine groepjes. De sfeer in de groep vinden we alles overziende uitermate prettig. De pedagogisch medewerkers gaan namelijk de hele ochtend door op een positieve manier met de peuters om.

De pedagogisch medewerkers zorgen ervoor dat ouders weten hoe het met hun peuter gaat. De ouders met wie we spraken, geven bijvoorbeeld aan dat zij tevreden zijn over hoe het gaat op de peuteropvang en dat hun kind er met plezier naar toe gaat.

De leiding van de peuteropvang kijkt in hoeverre de peuters zich voldoende hebben ontwikkeld voor ze naar groep 1 van de basisschool gaan.

Verder werkt de leiding samen op een goed doordachte wijze met de pedagogisch medewerkers aan het verbeteren van de kwaliteit van de voorschoolse educatie. De leiding maakt onder andere jaarlijks samen met het team een plan waarin staat wat goed gaat en wat verbeterd kan worden. Ook volgen de leiding en de pedagogisch medewerkers verschillende scholingen om steeds beter te worden in hun werk. De leiding van de peuteropvang legt periodiek aan de gemeente en aan ouders uit of de voorschoolse educatie op orde is of en aan welke ontwikkelpunten ze werken. Aanvullende, interne kwaliteitsmetingen staan eveneens gedurende het hele jaar op de rol.

Wat kan beter?

Naast bovenstaande positieve punten zijn er ook enkele punten die beter kunnen.

In overleg met de ouders dragen de pedagogisch medewerkers de beschikbare informatie 'warm' over van de kinderen met een vve-indicatie aan de leraren van de in pandige basisschool. Dat doen ze ruim voordat de peuter vier jaar wordt. Voor de andere kinderen volstaat de peuterspeelzaal met het doorsturen van de meest recente uitkomsten uit het observatiesysteem. Dan is geen sprake van een warme overdracht, terwijl er ook voor deze andere kinderen wel degelijk meer relevante informatie beschikbaar is.

De pedagogisch medewerkers vullen voor alle kinderen een digitale overdrachtsformulier in. Ze bespreken dat met de ouders en geven het digitale verslag en een bijbehorende code mee. De ouders mogen deze delen met school en leerkrachten moeten ouders er op

attenderen om deze informatie met school te delen.

Het personeel van de peuterspeelzaal geeft aan, dat niet alle leraren van de basisschool open staan voor de voor hen relevante informatie over de ontwikkeling van doorstomende kinderen. Een zeer ongewenste situatie.

De pedagogisch medewerkers stimuleren niet alle ouders even nadrukkelijk ook thuis met hun peuter te spelen en hen daarbij nieuwe dingen te leren die ook op de peuteropvang aan de orde komen. Zeker voor kinderen met extra of specifieke ondersteuningsbehoeften zien we dan ook kansen tot kwaliteitswinst. Binnen het kader van het gebruikte vve-programma wordt er bijvoorbeeld aan het begin van een thema ouderbrieven verstuurd met daarin bijlages met liedjes en boeken die ze thuis kunnen gebruiken, maar het is aan de ouders of ze dat doen. Voor de ouders met een vve-kind zijn er verder specifieke thuisopdrachten die per thema worden uitgedeeld. Op dit vlak is volgens de inspectie meer winst te behalen. De bij de locatie betrokken medewerkers en leidinggevendenden hebben aangegeven dit mee te nemen en te proberen op dit vlak meer winst te behalen.

Vervolg

We sturen een afschrift van dit rapport naar de gemeente.

1. Opzet van het kwaliteitsonderzoek

De inspectie van het Onderwijs onderzoekt bij een aantal kinderopvangvoorzieningen met gesubsidieerde voorschoolse educatie en op enkele basisscholen met veel doelgroepkinderen in groep 1 en 2 de educatieve kwaliteit, de resultaten en de kwaliteitszorg van deze locaties. Zo ook op peuteropvang De Coppele.

Werkwijze

Wij vormen ons beeld van de kwaliteit door de praktijk van de voorschool te toetsen aan de standaarden uit het Onderzoekskader 2017 Voorschoolse educatie en primair Onderwijs. Wij hebben onderstaande standaarden onderzocht.

Standaarden voor de voorschool	Onderzocht
Ontwikkelingsproces	
OP1 Aanbod	•
OP2 Zicht op ontwikkeling	•
OP3 Pedagogisch-educatief handelen	•
OP6 Samenwerking	•
Resultaten voorschoolse educatie	
OR1 Ontwikkelingsresultaten	•
Kwaliteitszorg en ambitie	
KA1 Kwaliteitszorg	•
KA2 Kwaliteitscultuur	•
KA3 Verantwoording en dialoog	•

Onderzoeksactiviteiten

We hebben observaties uitgevoerd van de pedagogisch-educatieve praktijk in de groep(en), documenten geanalyseerd, gesprekken gevoerd met ouders, pedagogisch medewerkers en locatiemanagers. Aan het eind van de onderzoeksdag hebben wij de resultaten van het onderzoek besproken met de locatieleiding van de kinderopvangorganisatie.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 staan de waarderingen, de conclusie en het vervolgtoezicht. Hoofdstuk 3 gaat verder in op de resultaten van het onderzoek op de onderzochte standaarden. In hoofdstuk 4 is de reactie van de houder op het onderzoek in het rapport opgenomen.

Legenda

.....
Waarderingen zoals ze in de rapportages worden weergegeven:

- Kan beter
 - Voldoende
 - Goed
-

2 . Hoofdconclusie en vervolg

In dit hoofdstuk beschrijven we de hoofdconclusie en geven we de afzonderlijke waarderings weer per standaard op peuteropvang De Coppele.

Conclusie

We waarderen de kwaliteit van de voorschoolse educatie op peuteropvang De Coppele in overwegende mate als goed. Verreweg de meeste standaarden voldoen namelijk aan de gestelde normen, waarvan een substantieel aantal cruciale op het niveau 'goed'. Slechts voor een enkel onderdeel van het totale kwaliteitsbeeld geldt het predicaat 'kan beter'. Omdat hierbij sprake is van twee of meer partijen, laten we dit gegeven niet doortikken op de algemene conclusie.

Context

Nog niet zo lang geleden heeft kinderorganisatie Humanitas vijf locaties voor peuteropvang in Oisterwijk overgenomen. Ook is tamelijk recent het team van pedagogisch medewerkers substantieel gewijzigd. Beide factoren hebben zeker géén negatief effect opgeleverd voor de verdere ontwikkeling van de kwaliteit van de locatie. Eerder anders om. De nieuwe situatie is, vooral door de inzet van alle betrokkenen, direct stevig neergezet.

Basisvoorwaarden voorschoolse educatie volgens de GGD

De GGD-toezichthouder heeft op 28 maart 2018 de basisvoorwaarden voorschoolse educatie onderzocht. Uit dit onderzoek bleek dat de basisvoorwaarden, na een kleine aanpassing, geen tekortkomingen vertoonden.

Afspraken over vervolgtoezicht

Er zijn geen afspraken gemaakt voor vervolgtoezicht.

3. Resultaten kwaliteitsonderzoek voorschoolse educatie

In dit hoofdstuk geven wij per kwaliteitsgebied de waarderingen en de resultaten van het onderzoek op peuteropvang De Ceppele.

3.1. Ontwikkelingsproces

Ontwikkelingsproces	K	V	G
OP1 Aanbod			<i>ℓ</i>
OP2 Zicht op ontwikkeling		•	
OP3 Pedagogisch-educatief handelen			<i>ℓ</i>
OP6 Samenwerking	•		

OP1. Aanbod

De standaard aanbod waarden we, met een enkele kanttekening, als 'goed'.

De pedagogisch medewerkers van de peuteropvang gebruiken een degelijke vve-methode. Hiermee stimuleren zij de ontwikkeling van de peuters op het gebied van taal, rekenen, de sociaal-emotionele ontwikkeling en de motoriek.

We constateren dat de pedagogisch medewerkers uitermate doelgericht en planmatig werken aan de uitvoering van het geplande aanbod. Vooral de manier waarop zij, planmatig, differentiatie aanbrenge in het aanbod verdient een dikke pluim. Het aanbod bereidt de peuters daarmee structureel voor op een goed voorbereide start in groep 1 van de basisschool.

Vanuit de, binnen het team, ontstane behoefte nog meer differentiatie aan te brengen in het aanbod, gaat de locatie over tot de invoering van een aangepaste versie van het al langer doorgevoerde vve-programma.

De pedagogisch medewerkers dragen er verder zorg voor dat er voldoende spel- en leermaterialen aanwezig zijn, waarmee de peuters ontdekkingen kunnen doen. De open kasten helpen om de kinderen zelf keuzes te laten maken. Als een nieuw thema aan de orde komt past de omgeving zich daar steeds meer op aan.

Ook vraagt de inrichting van de (relatief kleine) externe speelruimte aandacht. Het inmiddels toegestane gebruik van de speelvoorzieningen van de naastgelegen basisschool biedt daarvoor al enig soelaas.

OP2. Zicht op ontwikkeling

We waarderen de standaard zicht op ontwikkeling als 'voldoende'.

De pedagogisch medewerkers volgen in de eerste plaats, de ontwikkeling van de peuters op de verschillende ontwikkelingsgebieden structureel en planmatig. Zij doen dit met behulp van een gestandaardiseerd observatie-instrument. Ze gaan, zo nodig, als team na waar de ontwikkeling van een peuter stagneert, wat mogelijke verklaringen zijn en hoe ze daar, zo mogelijk, een positieve draai aan kunnen geven.

De voorschool gebruikt de systematisch verzamelde observatiegegevens vervolgens in een cyclisch proces van doelen stellen, passende educatie bieden aan peuters, evalueren en bijstellen van doelen en het educatieve aanbod.

Tijdens de observatie hebben we gezien dat de pedagogisch medewerkers de informatie over de ontwikkeling benutten om de voorschoolse educatie af te stemmen op de behoeften van individuele peuters en groepjes peuters. In dat proces zou de locatie nog nadrukkelijker gebruik kunnen maken van de in het kindvolgsysteem uitgewerkte, concrete doelen.

De pedagogisch medewerkers bespreken de bevindingen over de ontwikkeling van de peuters op vaste momenten in het jaar met ouders.

Als de peuters zorg nodig hebben die de pedagogisch medewerkers zelf niet kunnen bieden, dan zorgen zij voor (doorverwijzing naar en aanmelding bij) externe zorg. Voorbeelden hiervan zijn logopedie en fysiotherapie.

De voorschool stelt in bepaalde gevallen vervolgens zelf ook een passend aanbod samen dat is gebaseerd op de mogelijkheden van de desbetreffende peuter.

Het formuleren en vastleggen van realistische, concrete doelen voor deze kinderen vraagt nog wel enige aandacht van het team. Zij zouden hierbij gebruik kunnen maken van de doelen zoals die zijn verwerkt in het kindvolgsysteem.

Tot slot evalueren de pedagogisch medewerkers regelmatig binnen het team en (in beperkte mate) met ouders of de extra ondersteuning en begeleiding van de (individuele) peuters het gewenste effect heeft. Daarbij betrekken zij de externe partners.

OP3. Pedagogisch-educatief handelen

De standaard Pedagogisch-educatief handelen waarden we als 'goed'.

Tijdens het onderzoek hebben we samen met de observant van de voorschool het pedagogisch-educatief handelen van de pedagogisch medewerkers geobserveerd.

We waarden pedagogisch-educatief handelen als goed, omdat de pedagogisch medewerkers zorgen voor een warm en respectvol klimaat, waarin de regels en routines duidelijk zijn. Zij werken opbrengstgericht en stellen realistische, maar ambitieuze doelen voor peuters die aansluiten op de zone van naaste ontwikkeling. Daarnaast structureren de pedagogisch medewerkers het aanbod zo dat de peuter het zich eigen kan maken. Dit doen zij met geschikte, specifieke opdrachten, heldere uitleg, vrij en begeleid spel. Dit zorgt ervoor dat de peuters actief en betrokken zijn. De pedagogisch medewerkers zorgen er tevens voor dat de peuters activiteiten bijwonen die voor hen bedoeld zijn.

Tijdens de observatie zagen we dat de pedagogisch medewerkers de activiteiten evenwichtig over de dag/het dagdeel verdelen en dat de tijd effectief wordt benut. De pedagogisch medewerkers stemmen de instructies, spelbegeleiding, opdrachten en tijd af op de behoeften van groepjes en van individuele peuters. Zij gebruiken bij de instructies en opdrachten passende werkvormen. Zij gaan actief na of peuters de opdrachten begrijpen en of ze daarmee hun doelen gehaald hebben.

Een mineur punt van aandacht betreft het stimuleren tot interactie. Niet alleen tussen de pedagogisch medewerker en de peuters. Maar zeker ook als interactie tussen peuters onderling. De eerste variant hebben we meer waargenomen dan de tweede.

OP6. Samenwerking

De standaard samenwerking waarden we als 'kan beter'. We hebben hiervoor in ieder geval twee argumenten.

De eerste betreft het gegeven dat de leiding van de peuteropvang en de pedagogisch medewerkers nog maar weinig inhoudelijk samenwerken met de daarvoor het meest in aanmerking komende basisschool. Dit geldt in ieder geval de beperkte overdracht van de per kind beschikbare informatie over de doelgroeppeuters. De voorschool geeft wel bij alle doorstromende kinderen door welk vve-programma de peuter heeft gevolgd en hoe lang hij/zij dit gevolgd heeft. Er zijn geen heldere afspraken over de wijze waarop de leraren van groep 1-2 de gegevens van de peuters vanaf dag 1 hanteren bij het opstellen van hun inhoudelijke planning.

Voor de doelgroeppeuters is wel structureel sprake van een 'warme overdracht' van deze gegevens en inzichten.

Het tweede argument gaat over de doorgaande leerlijn van voor- naar vroegschoolse educatie. De voorschool en de basisschool zorgen daar tot op heden ook niet of nauwelijks voor. Er is ook geen sprake van een doorgaande lijn in het aanbod, de zorg en begeleiding, het ouderbeleid en de kwaliteitszorg rondom het jonge kind.

De voorschool zelf ziet ouders als partner in het stimuleren van de ontwikkeling van hun kinderen en zij stemt haar ouderbeleid daar op af. De pedagogisch medewerkers betrekken ouders op verschillende manieren bij de ontwikkeling van hun peuter en stimuleren hen om thuis activiteiten te doen, bijvoorbeeld voorlezen. Zij informeren ouders voldoende over het thema, middels themabrieven en apps of email. Daarbij geven ze ook aan welke woorden, liedjes en activiteiten aan bod gaan komen, zodat ouders hier thuis op in kunnen spelen. Toch zien we nog ruimte de ouders nog actiever te betrekken bij de ontwikkeling van hun peuters.

3.2. Resultaten voorschoolse educatie

Resultaten voorschoolse educatie	K	V	G
OR1 Ontwikkelingsresultaten		•	

OR1. Ontwikkelingsresultaten

De standaard ontwikkelingsresultaten waarderen we als 'voldoende'.

De voorschool heeft realistische verwachtingen van de voortgang in de ontwikkeling die de peuters kunnen bereiken aan het eind van de voorschoolse periode. De leiding en de pedagogisch medewerkers hanteren verder doelen op de verschillende ontwikkelingsgebieden die passen bij de kenmerken van de kindpopulatie. De voorschool betreft daarbij de ontwikkelingsgroei van de kinderen. De voorschool weet afdoende of de (doelgroep)peuters zonder of met een beperkte achterstand naar groep 1 van de basisschool gaan.

3.3. Kwaliteitszorg en ambitie

Kwaliteitszorg en ambitie	K	V	G
KA1 Kwaliteitszorg		•	
KA2 Kwaliteitscultuur			•
KA3 Verantwoording en dialoog			•

KA1. Kwaliteitszorg

De standaard kwaliteitszorg waarden we als 'voldoende'.

De houder van de peuteropvang heeft in haar (pedagogisch) werkplan opgeschreven wat ze met de voorschoolse educatie wil bereiken.

Helaas ontbreekt in dat verhaal tot nu toe vrijwel geheel de actieve inbreng van de basisschool, waardoor uiterst wenselijke doorgaande lijnen niet, of nog onvolledig van de grond komen.

De houder heeft daarentegen wel aangegeven hoe zij de kwaliteit van de voorschoolse educatie op de binnen Humanitas gehanteerde managementniveaus zelf bewaakt. De GGD houdt hier jaarlijks toezicht op.

De peuteropvang heeft voor zichzelf ambitieuze doelen geformuleerd.

De leiding van de peuteropvang evalueert via een cyclische werkend systeem van kwaliteitszorg alle doelstellingen uit haar (pedagogisch) beleidsplan en kijkt of peuters voldoende worden voorbereid op de basisschool.

Als onderdeel van de kwaliteitszorg brengt de leiding regelmatig het pedagogisch en educatief handelen van de pedagogisch medewerkers in beeld. Daarnaast worden ouders bevroegd op hun tevredenheid. De voorschool neemt op basis van deze evaluaties planmatig en doelgericht maatregelen ter verbetering.

KA2. Kwaliteitscultuur

De standaard kwaliteitscultuur waarden we als 'goed'.

De leiding en de pedagogisch medewerkers werken namelijk eendrachtig aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit. Zo volgen zij verschillende scholing om hun kennis en vaardigheden nog verder te versterken. Het beleid van de voorschool om haar visie op de kwaliteit van voorschoolse educatie en ambities te realiseren is breed gedragen. Daarnaast is er een grote bereidheid om gezamenlijk de voorschoolse educatie te verbeteren.

De locatieleiding is zich bewust van de kwaliteit van de voorschoolse educatie en stuurt hierop. De pedagogisch medewerkers werken resultaatgericht, zij zijn aanspreekbaar op gemaakte afspraken en zij zijn zich terdege bewust van de effecten van hun handelen op de kwaliteit van de educatie en op de ontwikkeling van de peuters. We constateren dat de voorschool werkt vanuit een transparante en integere cultuur en dat er sprake is van een duidelijke verantwoordelijkheidsverdeling.

KA3. Verantwoording en dialoog

De standaard verantwoording en dialoog waarderen we als 'goed'.

De leiding van de peuteropvang verantwoordt zich (via de houder) jaarlijks aan de gemeente over het gevoerde beleid ten aanzien van voorschoolse educatie. Het gaat hierbij niet alleen over het aantal doelgroepeuters en over het aantal maanden dat zij vve hebben gehad. Vanuit de gemeente zijn eveneens subsidieregels vastgelegd over het rapporteren over de bij de peuters beoogde resultaten. Dat geldt zowel de tussenliggende doelen, als de resultaten bij de overgang van speelzaal naar groep 1-2. Vandaar de waardering 'goed' voor deze standaard.

We zien ook dat de voorschool belanghebbenden betreft bij de ontwikkeling van haar beleid. De leiding van de peuteropvang bespreekt regelmatig haar ambities en welke resultaten ze behaalt. Zij gebruikt daarbij platforms als het samenwerkingsverband Passend Onderwijs en het LEA-overleg binnen de gemeente Oisterwijk.

Uit de gesprekken die we voerden met enkele ouders blijkt dat de voorschool open staat voor hun wensen en voorstellen. Ook geven zij aan dat ze via de nieuwsbrief en de website voldoende informatie ontvangen.

4. Reactie van de houder

Hieronder geeft de houder een reactie op de uitkomsten van het onderzoek en geeft de houder aan hoe ze hier mee aan de slag gaat.

Wij zijn trots op het resultaat. Onze blijvende aandacht voor het vasthouden en verbeteren van de kwaliteit wordt met dit rapport onderschreven. Zoals aangegeven zijn wij blij met de constatering dat wij voldoen aan alle wettelijke eisen en criteria. Het komt voor ons natuurlijk niet als een verrassing omdat wij het voldoen aan dergelijke criteria als vanzelfsprekend beschouwen. Wij zijn er namelijk van overtuigd dat als de werkkaders kloppen we de mogelijkheid hebben om de focus te leggen op de kinderen, want daar doen we het uiteindelijk voor: zorgdragen voor een veilige en uitdagende locatie waar kinderen met veel plezier samen kunnen spelen en zich kunnen ontwikkelen.

Wij zijn ervan overtuigd dat het hebben van een goede basis van belang is om de kwaliteit verder te kunnen uitbouwen. Hier ligt dan ook jaarlijks onze focus, namelijk op het monitoren, toetsen en waar nodig verbeteren van onze pedagogische kwaliteit. Dit kunnen wij bereiken door te werken volgens onze visie en protocollen. Ieder jaar formuleren wij landelijk, regionaal en lokaal de gewenste doelen en aandachtgebieden. Deze doelen zorgen ervoor dat wij continue aandacht blijven hebben voor (het ontwikkelen) van de pedagogisch kwaliteit.

Het leveren van kwaliteit is onlosmakelijk verbonden aan de professionaliteit van de pedagogisch medewerkers. Wij besteden veel aandacht aan het professionaliseren van onze eigen medewerkers door middel van interne opleidingen. Ook worden de pedagogisch medewerkers met regelmaat 'getoetst' op hun kennis van onze procedures en protocollen. Tijdens de pedagogische overleggen staat het onderdeel professionalisering centraal. Op die manier kunnen wij garant staan voor de kwaliteit die wij leveren. Dit is slechts een beperkte weergave van alle maatregelen die wij nemen, of die onderdeel uitmaken van onze bedrijfsvoering. Belangrijk is dat we ons blijvend scherp houden en oog hebben voor kwaliteitsverbetering.